

Brasa pareour ar bed

(War eur blasenn. Beb seurt trouziou : saout, deñved, tud hag all).

Al louzaouer

(Eun taol trompill). Tostait, tostait, va zud ! Arabad kaoud aon, n'am-eus debret biskoaz kig beo eul loen daou bao. N'am-eus ket c'hoant da laerez ar vugale vihan, rag a-walh am-eus gand an trizeg a zo ganin er gêr da vaga. Tostait ! *(Eun taol trompill).* Emaon o tond deuz ar broiou pell, e leh am-eus gwelet beb seurt traou gouest da zabatui eur hristen mad. Ma lavarfen deoh eun hanter kartouron deuz seiz marzenn ar bed a zo tremenet dirag va daoulagad, ar bleo a zavfe war ho pennou ken kaled ha ken pik hag eun nadoz gwriad lien tiegez, ar hwezenn a redfe pill-ha-pill penn-da-benn gand linenn ho kein, c'hwi a rankfe mond d'ho kweleou war-eeun gand an derzienn vraz en ho kerhenn. Med ne lavarfen ket deoh na grig na grag, rag n'on ket deut amañ evid klañvaad ahanoh med evid para. Me eo brasa pareour ar bed, al louzaouer dispar Yann ar burzudou !

(Taboulin. Trouz ha safar. Trompill).

Selaouit ahanon, braz ha bihan, teo ha treud, kamm ha digamm, tort ha didort, bleveg ha divleo, ar friou ruz, ar friou glaz hag ar friou gwenn, an diskouarn hir hag an diskouarn berr, koz pe yaouank, pinvidig pe baour, dispigner pe skrag, ledan pe striz, kousker pe digousk, hanter-veo hag hanter-varo, piz ha dibiz, stroalleg pe garrgil, pennou teñval, pennou kouch, pennou lor ha pennou maout, me a zegaso ahanoh laouen ha yah-pesk, me a roio deoh baradoz an douar, rag me eo brasa pareour ar bed, al louzaouer burzuduz Yann an Dispar ! *(Taboulin. Trouz ha safar. Trompill).*

Paotred ha merhed, poupigou bihan war ar chukenn ha tadou-koz war diou vaz, me a roio deoh ar yehed ha nerz an ugent vloaz ! Tostait, ha tennit ho tokeier a-ziwar ho pennou evid selaou ahanon gwelloh, rag n'ho-peus klevet biskoaz ha ne glevoh birviken mui komzou ken talvouduz hag ar re-mañ ! E-pad ma oan o redeg ar broiou gouez, am-eus desket beb seurt burzudou digand brasa doktored ar bed. Hag hirio, on deut d'ho kaoud evid para ho kleñvejou dre vadelez evidoh. Sellit ouz ar zah-mañ a zo ganin war va stomok ! Amañ e-barz a zo louzeier evid an oll glañvourien hag ivez evid ar re a zo e stad a yehed. Rag gouzoud mad a rit, eun den a zo yah hirio a vo klañv warhoaz. Va louzou din a ro ar pare d'ar gwendr ha d'ar gwentl, d'ar ruzell ha d'an dreo, d'ar vosenn ha d'ar holera, d'an droug-penn ha d'an droug-paoiou, d'an droug-kov ha d'an droug-kein. Hennez a zo mad evid ar hest hag evid al laou, evid ar c'hwenn hag evid an debron, evid an dud koulz hag evid al loened, rag an dud koulz hag al loened a zo kig hag eskern ha krohenn peurvuia. Tostait da Yann ar Pareour, brasa pareour ar bed ! *(Taboulin. Safar brasoh c'hoaz. Trompill).*

Beh d'al louzou. N'am-bo ket a-walh evid an oll, rag va zah a zo eet d'an hesk abaoe 'oan bet deh diweza e lez ar roue. Ya, e lez ar roue e-unan, ho mestr ollhalloudeg. Ar roue braz a oa bet flemmet gand eun naer-wiber e-pad ma oa o pourmen en e liorz. Prest e oa da vervel p'on degouezet-me gand va louzou, ha kerkent lakeet dezañ eun disterra geotenn deuz ar zah-mañ war e dal ; setu pareet ar roue war an taol ha dioustu da houlenn eur choukennad kig-rost. Goude-ze, eo bet red din para an aotrounez hag an itronezed braz, ha setu ne jom ganin nemed eun hanter-zahad deuz ar geot burzuduz. Gwaz a ze evid ar re a vo an diweza. Tostait ! Evid dastum al louzou-mañ, on eet beteg penn all ar bed. Kalz am-eus gouzañvet ha ker am-eus paeet gand va yalh ha gand va horv. Eun disterra deuz va louzou a goustfe marteze kant skoed ma vefe red ober dezañ e briz gwir. Med, dre vadelez evid bugale an aotrou Doue, ne houlennin ket ganeoh eur skoed, nann, nag eul lur kennebeud. Eur real, ya, eur real ! Evid eur real e hellfoh kaoud en ho ti ar pare evid an tiegez oll, ki ha kaz hag all. Tostait ! Eur real, eur real, eur real hepken, pemp kweneg rouz. (*Trouz. Safar. Beh*).

Mestr an ospital

An den-mañ a oar e vicher gwelloc'h egedon, ha me a zo Mestr an ospital er gêr-mañ. Al louzou a zo gantañ n'eo mad marteze nemed d'ober eur banne dour louz ha na raio na vad na fall da zen na da loen ebed. Med marteze e rafe din eun ali a bouez, rag anaoud a ra an dud ha pell en-deus stlejet e voutou. C'hoant am-eus da vond d'e gaoud. Gwelom 'ta ! O ! va den ! Yann ar Burzudou !

Al louzaouer

Petra fell deoh ? Eun disterra deuz va louzou ? Poent eo deoh ober ho marhad, rag gweled a reer strad ar zah. A-boan ma chom ganin eun dornad louzou. Hastit buan !

Mestr an ospital

Mad ! Roit din evid pevar real.

Al louzaouer

Setu amañ. Lakit ar geot-mañ da drempa en dour zall e-pad tri devez ha teir nozvez. Goude-ze, m'ho-peus droug en diabarz deuz ho korv, evit an dour gand eun tammig sukr. M'ema an droug war ho krohenn, lakit ar geot war ar gouli dre domm.

Mestr an ospital

Ne dalvez ket deoh koll ho poan ganin. Me 'zo medisin braz er gêr-mañ, hag a zo mestr war an ospital.

Al louzaouer

A ! va Doue 'ta ! Eur medisin gwir ! Kollet on, korv hag ene. C'hwi a daolo ahanon en toullbah pe marteze a stago ahanon ouz ar gordenn. Ho-pet truez ouzon, aotrou medisin. Me a zo eur paour-kêz diaoul hag a hounez e vara gwella ma hell. Eun tiad bugale am-eus da vaga ha ma teu o zad d'ober diouer dezo, an êled vihan-ze a ranko mervel gand an naon.

Mestr an ospital

(*C'hoarzin a ra*). Ped a vugale ho-peus, e gwirionez ?

Al louzaouer

E gwirionez wir pe e gwirionez haou ? Beb seurt gwirioneziou a zo.

Mestr an ospital

E gwirionez wir. Arabad kaoud aon. Ne fell ket din ober droug ebed deoh. Al louzou ho-peus gwerzet din ne raio vad ebed da zen, med fall ne raio ket ivez. C'hwi ho-peus dastumet ar heotenn-mañ war ar Menez-Mikêl, n'eo ket gwir ?

Al louzaouer

Gwir eo. War ar Menez-Mikêl.

Mestr an ospital

E-kichenn ar chapel, war an tu a ziskenn da Zant-Rivoal ?

Al louzaouer

Dres. Va zad-koz, Doue d'e bardono, a ziwalle e zeñved war ar menez. Eñ en-deus lavaret din e oa mad ar heotenn-mañ evid an deñved. M'eo mad evid an deñved, eo mad ivez evid an dud, peogwir an dud a zebr an deñved.

Mestr an ospital

C'hwi a zo eur maout, n'eo ket eun dañvad, nann. (*C'hoarzin a reont*). Ha ped a vugale ho-peus ?

Al louzaouer

M'eo red lavared ar wirionez didro, n'on ket dimezet c'hoaz. N'am-eus ket bet amzer c'hoaz, gand ar pres labour. (*C'hoarzin a reont*).

Mestr an ospital

Mad ! Bremañ, ni a rank kaozeal on-daou diwar-benn eun dra hag a ra deom kalz a drubuill er gêr-mañ. C'hwi ho-peus galoupet bro hag a oar kalz a draou. Dreist-oll, gouzoud a rit ober gand an dud ha trufa anezo e-giz ma ra plijadur deoh. Selaouit ! Ma hellit rei din eun ali mad war an afer ez om stag

outi, me a leusko ahanoh da werza ho louzou kement ha ma karoh peogwir an dud a zo sod a-walh da brena anezañ. Hag ouspenn, ar pennoù braz deuz ar gêr a roio deoh eur yalhad mad arhant fresk. Tri-hant skoed !

Al louzaouer

Tri-hant skoed ! O ! yaou ! va bouzellou kig-sall. Daoust ha bez' ez eus tri-hant skoed er bed-oll ?

Mestr an ospital

Pegement en-deus roet deoh ar roue braz evid beza pareet anezañ deuz binim an naer ? (*C'hoarzin a reont*).

Al louzaouer

N'am-eus gwelet roue ebed abaoe m'emaon war an douar, na ne welin birviken, sur a-walh. Med ar vicher, c'hwi 'oar... Evid kaoud brud e-touez an dud, eo red diskarga dezo sahadou gevier, n'eo ket gwir ?

Mestr an ospital

Ne lavaran ket. Med an tri-hant skoed a ginnigan deoh a zo tri-hant skoed arhant gwir.

Al louzaouer

Ha pegement e kousto din an tri-hant skoed-se ?

Mestr an ospital

Setu amañ ar gudenn. Evel m'am-eus lavaret deoh, me a zo doktor, medisin ha rener an ospital er gêr-mañ. En ospital-ze e vez degemeret an oll re glañv a zo er vro, hag ouspenn ar re goz ha n'int ket gouest da labourad. Lojeiz a zo roet dezo, ha boued ha louzou evid netra. Ne goust ket eur gwenneg dezo. Med, pezh a hoarvez, a-wechou eo leuniet an ospital gand tud ha n'int ket klañvoh egedoh pe egedon.

Al louzaouer

Gouzoud a ran. An oll dud klañv n'emaint ket en ospital, med a-wechou en ospitaliou zo tud diglañv, pe klañv gand an diegi labourad.

Mestr an ospital

Setu aze an dalh. Ar gwas a tra eo abalamour an dispign a zo braz ganto. An oll valeerien-vro, an oll ruzerien voutou, an oll glaskerien vara a deu d'an ospital da dremen ar goañv, hag ouspenn zo ivez ganeom eun niver tud ha ne garont ket labourad abalamour eo re izel an douar, pe abalamour al labour a skuiz. Rivinet om ganto.

Al louzaouer

Med peogwir e kavont an tu da gaoud eur billed digand an dud yah a ro o arhant evid derhel an ospital en e zav. Me a rank ober degemer mad d'an neb bennag en-deus eur billed ospital en e zorn. Ar zaliou a zo leun a dud didalvez kaer, ha bremañ n'eus plas ebed mui evid ar re a zo klañv da vervel.

Al louzaouer

Setu, ma komprenan mad, c'hwi a houlenn diganin skarza deoh an ospital deuz an dud yah evid ober plas d'ar re glañv ?

Mestr an ospital

Dres. Kavit an tu da lakaad anezo da vond kuit o-unan, ha kuzul an ospital a roio deoh tri-hant skoed evid ho poan.

Al louzaouer

E ! E ! Tri-hant skoed a zo mad da gaoud. Ne lavaran ket nann.

Mestr an ospital

Ha gouest oh d'ober al labour ?

Al louzaouer

Beteg-henn n'on chomet berr war netra. Ha peogwir e houlennit diganin c'hoari eun dro gamm da dud ha na dalvezont ket eun taol botez, me a zo prest. Va zad-koz, Doue d'e bardono, a lavare din, pa oan paotrig : « Va mab, c'hwi ho-peus skiant a-walh da hounid ho para diwar goust an dud zod peogwir, dre hras Doue, ez int niveruz er bed-mañ. Pa ne vo mui war an douar nemed tud fur, c'hwi a varvo gand an naon. Med an devez-se n'eo ket prest da zond. » (*C'hoarzin a reont*).

Mestr an ospital

Mad. Eom d'an ospital war-eeun, ha skarzom ar hraou.

Al louzaouer

Ne vin ket seizdaletoh ganto. Koulz eo deoh lavared kenavo d'ho tri-hant skoed.

En ospital

(*Trouz eun niver a dud*).

Mestr an ospital

Selaouit ahanon, oll. Deut zo hirio ganin unan deuz ar vrasa medisined a zo bet ganet biskoaz er bed-mañ. Ema dirazoh. Selaouit anezañ mad. Rag hennez a roio ar pare deoh ; ne vo ket seizdaletoh. Goude-ze e helloh distrei pep hini d'ar gêr, dizammet deuz ho poaniou. An doktor braz a zo o vond da lavared deoh petra eo red ober evid kement-se. Eñ eo ar mestr, ha pez a lavaro ober a vo greet dioustu. Selaouit anezañ. (*Safar*).

Al louzaouer

Va zud kêz, evel ma lavare va mestr, ar medisin burzuduz Yannig Sant Mikêl, a oa tad-koz din hag en-deus desket din ar vicher bareour, ar hleñved a dle ober pare d'ar hleñved. Pa vez binimet eun den gand eun naer-wiber, petra ranker ober ? Laza an naer-wiber gand eur vaz pe gand eun taol botez, teurel anezi en tan d'ober ludu ganti ha lonka al ludu-ze war eur banne dour bero. Nebeud goude emaoñ adarre yah-pesk. N'eus nemed an naer a zo gouest da barea binim eun naer. Setu e welit mad. Hogen pep hini ouzoh a zo eur hleñved bennag o taga anezañ. Lod eo skoulmet o izili ha ne hellont ket bale. Petra rin dezo ? Me a gemero an hini a zo ar hlañva hag hennez a vo lazet ganin. (*Cholori*).

Peoh, peoh ! Selaouit ahanon mad. Me a ranko laza ar hlañva hag ober ludu gand e eskern evid para ar re all. Marteze eo spontuz evitañ, med ne heller ket ober en eur mod all. Me a gemero ar hosa, an hini a zo an tosta d'ar maro. Petra eo ar vuhez evitañ, peogwir eo ken gwanet gand ar hleñved ma ne hell ket kemer perz ebed e plijaduriou ar vuhez. Kentoh e vo dizammet ha gweloh e vo evitañ. Hag ouspenn, en eur vervel daou pe dri miz a-raog an termen, e houzañvo nebeutoh a boaniou hag a roio ar pare d'ar glañvourien all. Ni a zo lakeet war an douar evid en em skoazella etrezom ha renta selvij an eil d'egile, n'eo ket gwir ? Ahanta, ar re a zo klañv gand an droug izili, en em lakit war an tu dehou, ma vo dibabet etrezoh an hini a zo ar hlañva. (*Cholori ha peoh*).

Penaoz ? Den ebed ! Koulskoude e welan war ar haier braz a zo digor dirazon, zo seiz den warn-ugent deut d'an ospital evid ar hleñved-se. Med marteze int deut yah abaoe. Gwell a ze neuze. N'o-deus nemed mond er-mêz ar gwella posubl ha kenavo !

Gwelom bremañ ar re a zo klañv gand an droug-kov. Evid ar re-ze, me a gemero an hini kosa, an hini klañva hag a lakaio anezañ d'ar maro evid kaoud e stripou da barea ar re all. Ahanta ! An dud a zo labouret gand an droug-kov, en em lakit war an tu kleiz. Penaoz ? Den ebed Pareet int ? Koulskoude e oant nao ha daou-ugent. Bennoz d'an aotrou Doue ha da vedisined an ospital o-deus dizammet anezo deuz an droug-kov. Gwelom bremañ an droug-kein. Evid an droug-kein...

Mestr an ospital

Ma, louzaouer an diaoul, deut eo ganeoh ! Skarzet eo din va ospital, nemed ar re glañv a zo chomet e-barz, evel just. Ar ruzerien a zo tehet kuit d'an daoulamm ruz p'o-deus klevet pezh e oah o vond d'ober. N'ouzon ket da-veteg peleh int eet, med ne glever kelou ebed. Ne vint ket gwelet a-raog pell er vro-mañ, 'm-eus aon. Gwell a ze. Gounezet eo ganeoh ho tri-hant skoed. Setu emaint amañ.

Al louzaouer

Setu aze tri-hant skoed gounezet buan. Ar vicher louzaouer a zo eur vicher vad. Kenavo, aotrou medisin !

Mestr an ospital

Kenavo ! Ha da beleh ez it bremañ, mar plij ?

Al louzaouer

Da beleh ? Da werza geot, e-giz a-raog.

Mestr an ospital

Da werza geot ! Med soñjit 'ta ! Den ne breno geot diganeoh bremañ.

Al louzaouer

Perag 'ta ?

Mestr an ospital

Abalamour an oll dud a oar petra 'peus lavaret en ospital. Lavaret ho-peus e oa red, evid kaoud ar pare deuz eur hleñved bennag, kaoud ludu diwar korv eun den a zo bet gwasket e-pad e vuhez gand ar hleñved-se. Den ne breno geot, m'hel lavar deoh.

Al louzaouer

Gwir eo ? Ar gwir a zo ganeoh, ya. Med n'eus forz. Bez' ez eus ganin em zahad dornadou pri am-eus dastumet war ribl ar ster. Dornadou pri, netra ken. Ha setu pezh a lavarinn : (*Eun taol trompill*).

« Tostait, tostait, hag arabad kaoud aon. Me eo Yann ar burzudou, brasa medisin ar bed. Sellit ouz al ludu-mañ, a zeblant beza pri ar ster. N'eo ket pri ar ster eo hemañ, med ludu diwar korv eur paour-kêz deuz bro an Turki hag en-doa paket an oll gleñvejou a red dre ar bed. Eun disterra deuz al ludu-mañ war eur banne dour zall, ha setu ez oh pareet deuz n'eus forz peseurt kleñved. Tostait ! N'eo ket ker ! Nag eur skoed, nag eul lur. Eur real hepken, pemp kweneg, pemp kweneg, daou ha tri, tri ha daou, pevar hag unan, unan ha pevar. Tostait, kamm ha digamm, treuz ha didreuz, tort ha didort.

Ar pare evid an oll, hag ar bloavez da zond, me a werzo deoh ouspenn eul
louzou da barea ar maro. Tostait ! (*Trompill*).